

1 Basisgegevens Instelling

Naam instelling(en)	Avans Hogeschool
BRIN-code(s)	07GR
KvK-nummer(s)	41104408

2 Basisgegevens Opleiding

Kenmerk aankondiging	
Naam	Zorg & Veiligheid
Oriëntatie	Hbo
Niveau	Associate degree
Vorm	Voltijd, deeltijd, duaal
Gemeente(n) waar de opleiding wordt gevestigd	Den Bosch
Taal	Nederlands
Studielast	120 EC
Studieduur	2 jaar
Beroepsvereisten	N.v.t.
Capaciteitsbeperking	N.v.t.
Beoogde startdatum	31-08-2024
ISAT-code (indien bekend)	
RIO-(sub)onderdeel ¹	Sectoroverstijgend
ISCED-rubriek (optioneel)	

3 Inhoud opleiding en onderwijsprogramma²

3.1 Inhoud opleiding

De Ad Zorg & Veiligheid leidt studenten op tot een zorgprofessional met veiligheidscompetenties of een veiligheidsprofessional met zorgcompetenties, gericht op de volgende contexten: de *wijkcontext*, de *intramurale context* en de *re-integratiecontext* (re-integratie uit intramuraal in de maatschappij).

Deze contexten kennen toenemend complexe problematieken met zorg- en veiligheidscomponenten. Het betreft ernstige én diverse problemen in één casus, die een domeinoverstijgende aanpak vereisen. Deze domeinoverstijgendheid uit zich momenteel in een ingewikkelde keten- of netwerksamenwerking en een complex speelveld met diverse zorg- en veiligheidspartners. Een aanpak die deze partners beter op elkaar laat aansluiten is hoogst noodzakelijk voor de betreffende mensen en hun (wijk)omgeving. Ook in de intramurale setting zijn een betere aanpak en meer bekwaamheid vereist. Bijvoorbeeld in het duiden van complex gedrag en in het maken van situationele en contextuele afwegingen. Dit vereist niet alleen (meer) kennis van basistheorieën en -methoden, maar ook emotionele en fysieke weerbaarheid.

De inhoud van de Ad Zorg & Veiligheid beoogt aan deze vereisten tegemoetkomen. Zo leren studenten de domeinoverstijgende en complexe problematieken in het zorg en veiligheidsdomein het hoofd te bieden. In de opleiding leren studenten dan ook partijen te verbinden, situaties te analyseren en te signaleren, en mensen te beschermen en te begrenzen. De zes eindkwalificaties zijn hierop gebaseerd: signaleren, methodisch handelen, verbinden, communiceren, beschermen & begrenzen en lerend vermogen. Verder benadert de opleiding zorg en veiligheid op drie niveaus: individueel, groeps- en maatschappelijk niveau.

De inhoud van de Ad Zorg & Veiligheid is gericht op betere samenwerking tussen zorg en veiligheid. Hiermee wordt nadrukkelijk aangesloten op de position papers van de politie en de VNG, de visie 2030 van VGN, de ambities van Reclassering Nederland, het vergezicht vanuit Zorgverzekeraars Nederland op de GGZ en het waardenetwerk Zorg en Veiligheid van de Nederlandse ggz.

¹ Voorheen Croho

² Deze aanvraag verwijst ter onderbouwing naar diverse stukken. Bij openbare stukken heeft deze verwijzing de vorm van een voetnoot met website-link (incl. vindplaats). Bij overige stukken wordt verwezen naar een bijlage.

3.2 Onderwijsprogramma

Het onderwijs is ingericht in 6 blokken van 10 lesweken met een studiebelasting van 15 ECTS gevolgd door een afstudeerfase van 20 lesweken voor 30 ECTS (tabel 1). Om onze studenten op te leiden tot impactvolle professionals staan beroepsproducten centraal in de opleiding. Deze beroepsproducten zijn in co-creatie met het werkveld ontworpen en zijn producten/activiteiten die ook daadwerkelijk in het werkveld voorkomen.

In ieder blok werken studenten aan twee beroepsproducten. Aanvullende lessen over de inhoud van de module, vaardigheden, SDG's, internationalisering, duurzaamheid (SDG's) en multidisciplinariteit worden juist in time aangeboden, maar niet los getoetst. Alle onderdelen worden geïntegreerd via beroepsproducten getoetst. De inhoud van de beroepsproducten zijn gerelateerd aan de kerntaken: in ieder beroepsproduct werken studenten aan meerdere kerntaken.

Daarnaast werken studenten aan hun persoonlijke en professionele ontwikkeling in de leerlijn Persoonlijk Leiderschap. Deze leerlijn staat in het teken van (studie)loopbaanbegeleiding enerzijds en professionele ontwikkeling anderzijds. Professionele ontwikkeling is gericht op de kennis, houding en vaardigheden die de Ad'er nodig heeft in de beroepspraktijk en die onderdeel zijn van de beroepsbekwaamheid. Daaraan wordt -uiteraard- ook gewerkt bij de beroepsproducten. De persoonlijke ontwikkeling betreft de vorming van een eigen beroepsidentiteit. Een belangrijk onderdeel van Persoonlijk Leiderschap is attitude en professionele weerbaarheid.

Tabel 1 - Onderwijsprogramma

Jaar 1				
	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Thema	Zorg en Veiligheid in de wijk	Zorg en Veiligheid in een intramurale setting	Zorg en Veiligheid: van intramuraal naar de wijk	Zorg en Veiligheid: verbinding in de keten
Beroepsproduct 1	Plan van aanpak ter versterking van leefbaarheid en veiligheid in de wijk <i>Kerntaken 1 & 3</i>	Observatie en rapportage <i>Kerntaak 5</i>	Plan van aanpak voor een nazorgtraject <i>Kerntaken 2, 3 & 4</i>	Multidisciplinair samenwerken in de keten <i>Kerntaken 4 & 5</i>
Beroepsproduct 2	Interventieplan n.a.v. een incident in de wijk <i>Kerntaak 5</i>	Gespreksvoering <i>Kerntaken 1 & 2</i>	Preventieplan in de wijk <i>Kerntaak 1</i>	Interdisciplinair project
Persoonlijk leiderschap	Persoonlijk ontwikkelplan Professionele weerbaarheid	Stage Professionele weerbaarheid	Stage Professionele weerbaarheid	Stage Professionele weerbaarheid
Engels	--	--	English Reading and Listening	English Speaking 1

Jaar 2			
	Blok 5	Blok 6	Blok 7/8
Thema	Crisis: complexe casuïstiek op het snijvlak van Zorg en Veiligheid	Regievoering op het snijvlak van Zorg en Veiligheid	Afstudeerfase
Beroepsproduct 1	Proactief handelen bij een crisis, waarbij sprake is van gevaarlijk gedrag en complexe problematiek. <i>Kerntaken 1 t/m 5</i>	Regievoeren op een casus <i>Kerntaken 1, 2, 3 & 4</i>	Afstudeerstage in het werkveld op het snijvlak van Zorg en Veiligheid <i>Kerntaken: 1, 2, 3, 4 en/of 5</i>
Beroepsproduct 2	Keuzemodule	Keuzemodule	--
Persoonlijk leiderschap	Stage Professionele weerbaarheid	Stage Professionele weerbaarheid	<i>Geïntegreerd in het afstuderen</i>
Engels	English writing	English speaking 2	--

4 Doelgroep van de opleiding en nadere vooropleidingseisen

De doelgroep van de Ad Zorg & Veiligheid bestaat primair uit mbo-4-ge diplomaerden. Zij hebben rechtstreeks toegang. Bijvoorbeeld gediplomeerden die na een mbo-3-opleiding Handhaving Toezicht &

Veiligheid een mbo-4-opleiding Leidinggevende (team/afdeling/project) hebben afgerond, en die voor hun loopbaan een hbo-opleiding willen volgen. Ook gediplomeerden van andere mbo-4-opleidingen behoren echter tot de doelgroep, evenals havo- en vwo-gediplomeerden. Zij hebben ook rechtstreeks toegang.

Geïnteresseerden vanaf 21 jaar, die niet aan deze toegangseisen voldoen, kunnen deelnemen aan de toelatingstoets 21+. Het behalen van deze toets geeft alsnog toegang tot de Ad Zorg & Veiligheid.

5 Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden

De Ad'er Zorg en Veiligheid is een zorgprofessional met veiligheidscompetenties of een veiligheidsprofessional met zorgcompetenties. De afgestudeerde kan gedrag van het individu observeren en duiden aan de hand van theoretische kennis. Hij voert gesprekken met het individu en diens netwerk en is proactief signalerend (t.a.v. beschermende- en risicofactoren) en pakt door waar nodig. Bevindingen worden vastgelegd en de professional rapporteert hierover in een multidisciplinair team dan wel het netwerk van het zorg- en veiligheidsdomein.

De Ad'er Zorg en Veiligheid levert in een multidisciplinair team een bijdrage aan het opstellen van een plan van aanpak t.b.v. het verbeteren van het welzijn van het individu en het terugdringen van de veiligheidsrisico's voor individu en omgeving.

De Ad'er Zorg en Veiligheid verbindt relevante partijen uit het veiligheids- en zorgdomein met elkaar in de behandeling van een casus. De professional houdt regie over de verschillende stappen bij de implementatie en uitvoering van een plan van aanpak.

De Ad'er Zorg en Veiligheid creëert een veilig klimaat. Hij heeft het instrumentarium om preventief te handelen, te de-escaleren of, waar nodig, in te grijpen en grenzen te stellen. De professional Zorg en Veiligheid is fysiek en emotioneel weerbaar.

De Ad'er Zorg en Veiligheid kan werken 'in de wijk' of in een intramurale setting. Te denken valt aan functies in/bij (niet uitputtend): gemeenten, wooncorporaties, welzijnsorganisaties/maatschappelijk werk, verslavingszorg, vluchtelingenopvang, gevangeniswezen, forensisch psychiatrische instellingen, reclassering, Zorg- en Veiligheidshuizen, (gedwongen) GGZ. Dit correspondeert met het werkveld dat zich heeft gecommitteerd aan de landelijke zorg & veiligheidsagenda voor 2025.³ In dit werkveld kan de afgestudeerde bijvoorbeeld de volgende rollen vervullen: opbouwwerker, wijkconsulent gemeente (wijkteam), wijkwerker zorg & veiligheid, woonconsulent voor groepen bewoners met zorg- of veiligheidsvraag (generiek, huurachterstand). De afgestudeerde kan verder, na de afronding van een vervolgopleiding of na het opdoen van werkervaring, werken als penitentiair inrichtingsmedewerker (bijzondere afdelingen), reclasserend, beveiliging met zorgtaken, en in een beleidsfunctie bij afdeling Orde & Handhaving bij een gemeente.

Een uitgebreide versie van het beroepsprofiel is als bijlage opgenomen (Avans, 2024a – bijlage 1).

6 Geschatte instroom in de nieuwe opleiding

Avans Hogeschool biedt de voltijd Ad Zorg & Veiligheid sinds 2023 reeds in een andere hoedanigheid aan. De instroomcijfers uit het studiejaar 2023-2024 en de aanmeldcijfers voor het studiejaar 2024-2025 lenen zich dan ook bij uitstek ter schatting van de toekomstige instroom.

In het studiejaar 2023-2024 bedraagt de instroom in de voltijd Ad Zorg & Veiligheid 103 studenten (Avans, 2024b – bijlage 2). De vooropleidingen van deze studenten corresponderen met de in paragraaf 4 beschreven doelgroepen: 55% heeft mbo als vooropleiding, 38% havo en 3% vwo (naast 3% hbo en 1% cd). De herkomstgemeenten van deze studenten corresponderen met de opleidingslocatie: bij meer dan de helft van de studenten (52%) is de herkomstgemeente niet verder dan drie gemeenten verwijderd van de gemeente 's-Hertogenbosch (zie bijlage 2 voor de herkomstgemeenten en kaartweergave).

³ Dit werkveld bestaat onder andere uit de volgende partners: Ministerie van Justitie en Veiligheid; Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport; Dienst Justitiële Inrichtingen; Raad voor Kinderbescherming; Vereniging van Nederlandse gemeenten; De Nederlandse GGZ; Politie; Jeugdzorg Nederland; Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland; Openbaar Ministerie; Reclassering Nederland; Verslavingsreclassering; Leger des Heils; Samenwerkende Zorg- en Veiligheidshuizen; Veilig Thuis.

Avans Hogeschool heeft voor het studiejaar 2024-2025 reeds 26 aanmeldingen ontvangen (stand 28 februari 2024). Mede op basis van de ervaringen met het studiejaar 2023-2024 wordt de instroom voor het studiejaar 2024-2025 geschat op 120 studenten in de voltijdvariant van de Ad Zorg & Veiligheid. De instroom in de duale variant in 2024-2025 wordt, op basis van ervarings- en aanmeldcijfers, geschat op 20 studenten. Met de toenemende bekendheid van de opleiding wordt verwacht dat zowel de voltijd- als de duale variant structureel op een substantiële instroom kan rekenen.

Deze verwachting berust mede op regionale prognoses voor de primaire instroomdoelgroep: mbo-4-studenten. DUO biedt langetermijnprognoses van het aantal mbo-4-studenten in de gemeente 's-Hertogenbosch, waar de opleiding gesitueerd is (DUO, 2024a – bijlage 3). De peildatum is 1 oktober 2023. Deze prognoses tonen tussen 2019 en 2030 een substantieel en stijgend aantal mbo-4-studenten: van 2199 tot 2423 (+10%, zie tabel 2). Ook mbo-sectorkamers die bij uitstek aansluiten op de Ad Zorg & Veiligheid (de sectorkamer zakelijke dienstverlening en veiligheid en de sectorkamer zorg, welzijn en sport) kennen een stijgend aantal mbo-studenten in de gemeente 's-Hertogenbosch (DUO, 2024a – bijlage 3).

Tabel 2 - Prognose mbo-4-studentenaantallen gemeente 's-Hertogenbosch (DUO, 2024a – bijlage 3)

2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
2199	2262	2331	2252	2264	2356	2378	2403	2442	2442	2432	2423

7 Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte

De Ad Zorg & Veiligheid sluit aan op een substantiële en toenemende arbeidsmarktbehoefte. Deze behoefte overstijgt de traditionele arbeidsmarktdomeinen; daarmee ook de traditionele en op deze domeinen berustende arbeidsmarktbronnen. Om die reden is nader kwalitatief en kwantitatief onderzoek gedaan, om recht te doen aan de domeinoverstijgendheid van de opleiding en de arbeidsmarktbehoefte.⁴

7.1 Kwalitatief

7.1.1 Lectoreninterview

Avans Hogeschool heeft op 15 maart 2024 kwalitatief onderzoek uitgevoerd in de vorm van een lectoreninterview (Avans, 2024c – bijlage 6). Het betreft experts met ervaring en autoriteit in het zorg en veiligheidsdomein, die dan ook gezaghebbend uitspraken kunnen doen over de ontwikkelingen en behoeften in dit domein (zie het transcript in bijlage 6 voor de achtergrond en antwoorden van de participanten, evenals de beknopte vragenlijst). Voorafgaand aan het interview zijn de participanten geïnformeerd over het voornemen van de Ad Zorg & Veiligheid. Tijdens het interview is gevraagd in hoeverre het werkveld behoefte heeft aan afgestudeerden van een opleiding 1) op het *snijvlak van zorg en veiligheid*, 2) op *Ad-niveau* en 3) op de locatie *Den Bosch*. De participanten bevestigen deze arbeidsmarktbehoefte. Het transcript in bijlage 6 geeft de volledige beantwoording; aansluitend volgen enkele illustratieve citaten.

“Zorg en veiligheid is ook echt in dat hele domein, dat wordt ook allemaal zo benoemd. Je zou wel gek zijn als je dat ook niet aanstreept in je voorlichtingsmateriaal en hoe je de cursus in de markt zet. Dat is gewoon een begrip [...] in het hele welzijnsland.” (Avans, 2024c – bijlage 6, p.1)

“Kijk, dit [de Ad Zorg & Veiligheid] zou moeten helpen om mensen ook activiteiten te laten coördineren. Een regiefunctie, dat soort zaken. Daarvoor is mbo-niveau echt te laag. [...]. In de praktijk moet je op drie borden tegelijk schaken. Een hbo'er zou ik heel content mee zijn.” (Avans, 2024c – bijlage 6, p.2)

“Ik denk overal worden mensen gevraagd. Ik vind zelf Den Bosch [...], mij spreekt zelf die centrale ligging erg aan en de ambities om het eigen achterland te bedienen. Je hebt de rechtbank in de buurt, andere scholen. Dan is Breda wel een stukje verder.” (Avans, 2024c – bijlage 6, p.2)

⁴ “Ons onderwijsaanbod is gereguleerd en ingedeeld in klassieke ‘silo’s’. Maar in hoeverre kunnen de grote vraagstukken nog worden beantwoord met opleidingen die inhoudelijk binnen die klassieke kokers zijn geprogrammeerd? Enkele voorbeelden: vraagstukken in de gezondheidszorg correleren vaak met armoede en sociale positie. Dat vraagt om onderwijs op het grensvlak van sociale opleidingen en gezondheidszorgopleidingen.” (Vereniging Hogeschool, 2022a – bijlage 4, p.55) “Leid sociaal professionals op om over de grenzen van de eigen sector samen te werken. Maak het voor sociaal professionals vanzelfsprekend om in interdisciplinaire teams te werken én met andere sectoren zoals cultuur, sport, veiligheid, onderwijs en gezondheid.” (Vereniging Hogeschool, 2022b – bijlage 5, p.70)

7.1.2 **Zorg & Veiligheid: twee werelden, één opgave**

Kennisplatform Zorg&Sociaalweb publiceerde in 2023 de uitgave 'Zorg & Veiligheid: twee werelden, één opgave'. In deze publicatie onderstrepen werkvelddeskundigen de bovengenoemde, domeinoverstijgende arbeidsmarktbehoefte. Deze manifesteert zich toenemend in vacatureplaatsingen.

"In toenemende mate is zorg en veiligheid een werkveld op zich geworden. 'Veiligheidshuizen' zijn 'Zorg- en Veiligheidshuizen' geworden. Je ziet het ook terug in vacatureteksten: 'beleidsadviseur zorg en veiligheid', 'teamleider zorg en veiligheid', 'coördinator zorg en veiligheid', 'procesregisseur zorg en veiligheid'. Niet alleen bij overheden, maar ook bij bijvoorbeeld zorgaanbieders en woningcorporaties. 'Het verbinden van verschillende disciplines' is een taakomschrijving die altijd terugkomt in die vacatures. Dat werkveld gaat dan vooral om samenwerking [...]." (Zorg&Sociaalweb, 2023 – bijlage 7, p.2)

Mede om dergelijke vacatures te vullen zijn investeringen nodig in de ontwikkeling van professionals met de benodigde kennis en regievoerende vaardigheden:

"Anno 2023 wordt inmiddels het belang van de combinatie van zorg en veiligheid breed gedragen. Er is echter nog wel werk aan de winkel om de potentiële kracht van die aaneenschakeling te benutten. [...] Dit vraagt investeren in samenwerkingsrelaties en in het vakmanschap van professionals die regie kunnen voeren op die samenwerking. Met kennis van zaken, maar zeker ook kennis van mensen." (Zorg&Sociaalweb, 2023 – bijlage 7, p.3)

De publicatie van het kennisplatform Zorg&Sociaalweb geeft blijk van een kwalitatieve en kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad Zorg & Veiligheid. De opleiding levert professionals af die uitdrukkelijk geschoold zijn in de samenwerking met verschillende disciplines en partijen in het zorg en veiligheidsdomein (zie par. 5). Ook het benodigde uithoudingsvermogen komt in de Ad Zorg & Veiligheid uitvoerig aan bod. Zo wordt expliciet beoogd om fysiek en emotioneel weerbare professionals af te leveren (zie par. 5). Hetzelfde geldt voor de regievoerende vaardigheden, die eveneens centraal staan in de Ad Zorg & Veiligheid (zie tabel 1 en par. 5). Werkgevers dichten deze vaardigheden ook toe aan Ad'ers Zorg & Veiligheid, getuige de in de werkgeversenquête meermaals gesuggereerde regisseursfuncties (par. 7.2.1)

7.1.3 **Arbeidsmarktproblematiek DJI**

De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) kampt sinds geruime tijd met ernstige personeelstekorten. Deze zijn dusdanig, dat de celcapaciteit in het gevangeniswezen wordt aangetast. In dit kader informeerde de Minister voor Rechtsbescherming de Tweede Kamer recent over op de nijpende toestand.

"De Nederlandse arbeidsmarkt kampt met een ongekende krapte. Ook DJI ondervindt de gevolgen van de brede arbeidsmarktproblematiek, waardoor een structureel personeelstekort is ontstaan. Op dit moment is er sprake van zodanige krapte in de beschikbare celcapaciteit dat er onvoldoende capaciteit is om alle gedetineerden te plaatsen. De verwachting is dat de druk de komende periode verder toeneemt." (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 2023a – Bijlage 8, p.1)

DJI probeert de arbeidsmarktcrapte zo goed mogelijk het hoofd te bieden, door de werving te professionaliseren en door een grootschalige arbeidsmarktcampagne. Tot op heden blijken deze inspanningen echter onvoldoende.

"Al deze inspanningen helpen om de efficiënte inzet van de beschikbare celcapaciteit te bevorderen, maar zijn helaas onvoldoende om in de toenemende vraag te voorzien." (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 2023a – Bijlage 8, p.2)

De Ad Zorg & Veiligheid leidt professionals op voor onder andere instellingen als DJI. Afgestudeerden kunnen hier verschillende rollen vervullen en voorzien in een arbeidsmarktbehoefte.

7.1.4 **Onderzoeksagenda Leefbaarheid en Veiligheid**

Wijkwijzer is het platform voor kennisontwikkeling en kennisdeling voor het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. In december 2023 publiceerde het platform de 'Onderzoeksagenda Leefbaarheid en Veiligheid' (Wijkwijzer, 2023 – bijlage 9). De agenda wijst op de aanzienlijke groep bewoners met een opeenstapeling van persoonlijke problemen met een "zorg- en veiligheidscomponent" (p.43). Door de complexiteit van de problematiek en de daaruit volgende veelheid van betrokken partijen ontvangt

deze groep onvoldoende passende zorg en/of ondersteuning. Tegelijkertijd schort het zowel kwantitatief als kwalitatief aan de publieke professionals⁵ om in deze behoefte te voorzien.

“Er spelen tal van ontwikkelingen die de druk op professionals in kwetsbare wijken de afgelopen jaren heeft vergroot: een groot personeelstekort en een hoog personeelsverloop, maar ook het schakelen binnen complexe samenwerkingen: over domeinen heen, tussen beleidslagen en tussen en binnen organisaties.” (Wijkwijzer, 2023 – bijlage 9, p. 12) “het [is] moeilijk om zogenoemde ‘best persons’ te vinden, professionals die goed kunnen omgaan met complexe samenwerkingen en het schakelen tussen praktijk en beleid.” (Wijkwijzer, 2023 – bijlage 9, p. 26)

De Onderzoeksagenda Leefbaarheid en Veiligheid van Wijkwijzer geeft blijk van een kwantitatieve en kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad Zorg & Veiligheid. Het platform signaleert een (kwantitatief) tekort aan professionals met de (kwalitatieve) vaardigheden, die de Ad Zorg & Veiligheid bijbrengt. Zoals aangegeven worden studenten uitdrukkelijk voorbereid op het complexe werkveld en op de samenwerking met verschillende disciplines en partijen in het zorg en veiligheidsdomein.

7.1.5 **Perspectief 2025**

De Landelijke Stuurgroep Zorg en Veiligheid pleit in haar agenda ‘Perspectief 2025’ (bijlage 10) voor een domein-overstijgende aanpak van zorg- en veiligheidskwesties. Doel is om betere samenwerking in het zorg- en veiligheidsdomein tot stand te brengen. Dit helpt de (kwetsbare) inwoner en heeft een positief maatschappelijk en financieel effect (betere kwaliteit van leven en minder overlast en veiligheidsproblemen). De samenwerkingsstructuur binnen de domeinen zorg en veiligheid verandert, met als gevolg dat professionals binnen verschillende domeinen meer met elkaar moeten samenwerken. De professionals in wijkteams dienen bovendien toenemend te fungeren als frontlinie van zowel het sociaal domein alsmede als spil tussen de overkoepelende zorg- en veiligheidsdomeinen.

De Ad Zorg & Veiligheid draagt bij aan deze agenda door bij uitstek professionals op te leiden voor dergelijke rollen. Juist deze Ad-opleiding leidt namelijk integraal op, waar bestaande opleidingen zich doorgaans op zorg óf op veiligheid richten, en zodoende afgestudeerden afleveren, die bovengenoemde maatschappelijke ontwikkelingen niet of onvoldoende het hoofd kunnen bieden.

7.1.6 **Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid**

Het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid werd in juli 2022 aangeboden door de minister van VRO (VRO, 2022 – bijlage 11). Het programma heeft als doel om de leefbaarheid en veiligheid van kwetsbare gebieden (‘focusgebieden’) in Nederland in 15-20 jaar tijd op orde te brengen en het perspectief van de bewoners te verbeteren. Tot deze ‘focusgebieden’ behoren meerdere gebieden in de provincie Noord-Brabant, waar de Ad Zorg & Veiligheid gesitueerd is. Tot de acties van het programma behoren de terbeschikkingstelling van substantiële, structurele middelen onder de noemer ‘Preventie met gezag’, evenals het versterken van de rol van professionals in het sociaal domein. In een recente kamerbrief informeerde de minister over de voortgang en bepleitte de onverminderde en gedeelde inzet op dit thema:

“Om de stedelijke focusgebieden in staat te stellen dat zij integraal kunnen werken aan de opgaven uit hun gebiedsplannen is het van belang om de gezamenlijke inzet vanuit de vijf betrokken departementen vast te houden.” (Tweede Kamer der Staten-Generaal, 2023b – bijlage 12, p. 11)

Het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid en de recente kamerbrief indiceren een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad Zorg & Veiligheid. Deze opleiding, die nabijgelegen is aan meerdere focusgebieden, levert professionals af die bij uitstek over de vaardigheden beschikken om de problematieken inzake leefbaarheid en veiligheid het hoofd te bieden.

7.1.7 **Preventie met Gezag**

In het rapport Preventie met Gezag adviseert het Strategisch Beraad Ondernijning het kabinet inzake een strategie voor weerbare wijken (Strategisch Beraad Ondernijning, 2021 – bijlage 13). Er bestaat behoefte aan een wijkanaanpak nieuwe stijl. Zowel de ondernijnende criminaliteit als de sociaaleconomische achterstanden zijn onevenredig groot in kwetsbare wijken. SBO beschrijft in haar rapport hoe zo’n wijkanaanpak gestalte dient te krijgen. De rode draad is dat tegelijkertijd behoefte bestaat aan

⁵ “Publieke professionals – bijvoorbeeld gemeentelijke gebiedsregisseurs, wijkagenten, leerkrachten, leefbaarheidsconsulenten, opbouwwerkers of jongerenwerkers [...]” (Wijkwijzer, 2023 – bijlage 9, p. 12)

sociale interventies en aan handhaving. Sociale problemen zijn namelijk een voedingsbodem voor criminaliteit in kwetsbare wijken. Gemeenten positioneren dan ook professionals die sociale en handhavende interventies weten te combineren. Er bestaat behoefte aan professionals die (beginnende) criminaliteit voorkomen, stoppen of terugdringen. Onderwijs kan hierin een belangrijke rol spelen. Volgens SBO is het nodig om een onderwijsaanbod te ontwikkelen en beschikbaar te stellen dat professionals helpt om te gaan met dilemma's en complexiteit op casusniveau.

In een recente bijlage informeert de minister over de uitbreiding van de aanpak naar de gemeente 's-Hertogenbosch (waar de Ad Zorg & Veiligheid gesitueerd is) en meerdere zuidelijk gelegen gemeenten.

"Inmiddels is er een start gemaakt met 15 gemeenten die in focusgebieden werken aan Preventie met Gezag. In 2023 wordt de aanpak uitgebreid met nog 12 gemeenten. [Er is] maatschappelijke noodzaak en financiële ruimte om de preventieve aanpak uit te breiden naar een beperkt aantal gemeenten. [...] Voor de selectie van extra gemeenten is gekeken naar een mix van verschillende soorten data van bijvoorbeeld het CBS, de Veiligheidsmonitor, de Jeugdmonitor en de politie (zie bijlage). Gezien de domeinoverstijgende aard van Preventie met Gezag is er zowel naar criminaliteitscijfers gekeken als naar gegevens over sociaaleconomische factoren. [...] Aan de hand van deze methode is een voorselectie gemaakt van acht gemeenten, te weten: Almere, Enschede, 's-Hertogenbosch, Nijmegen, Helmond, Venlo, Sittard-Geleen en Maastricht." (JenV, 2023 – bijlage 14, pp.1-2)

Het rapport Preventie met Gezag en de recente kamerbrief indiceren een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad Zorg & Veiligheid.

7.1.8 Integraal Veiligheidsplan 2023-2026

De gemeente 's-Hertogenbosch formuleert in het Integraal Veiligheidsplan (bijlage 15) haar strategische uitgangspunten voor 2023-2026. De gemeentelijke focus ligt in deze periode op de thema's ondermijning, maatschappelijke onrust en digitale veiligheid. Uitgangspunt bij de benadering van deze thema's is de verbinding van zorg en veiligheid (en jeugd). Deze verbinding is essentieel om kracht bij te kunnen zetten. In dit kader spreekt de gemeente ook over investeringen in mensen, om veiligheidsproblemen te voorkomen en perspectief te bieden.

"Samen maken we 's-Hertogenbosch. Dat geldt ook voor veiligheid. Veiligheid raakt ons allemaal. We zijn allemaal medeverantwoordelijk. Het begint bij ieders ogen en oren in de wijk. En we investeren preventief in mensen. Dat richt zich op het voorkómen van veiligheidsproblemen en het bieden van perspectief. [...] We zien het als een procesopgave om de verbinding tussen de domeinen zorg en veiligheid en jeugd en veiligheid verder te verbeteren en meer vanuit een gezamenlijke opgave te gaan werken. Alleen dan kunnen we elkaar versterken en de gezamenlijke ketens sluitend maken." (Gemeente 's-Hertogenbosch, 2022 – bijlage 15, p.4)

Het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 van de gemeente 's-Hertogenbosch indiceert een (regionale) kwantitatieve en kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad Zorg & Veiligheid.

7.1.9 Sociaal werk, Jeugdzorg en Kinderopvang in beeld

UWV publiceert periodiek arbeidsmarktanalyses van de sector sociaal werk, jeugdzorg en kinderopvang (SJK). De meest recente publicatie stamt van november 2022 (UWV, 2022 – bijlage 16). Aan bod komen ontwikkelingen op het gebied van werkgelegenheid, vacatures, tekorten, overschotten en kansen in zowel de hele sector SJK, als in de deelsector sociaal werk. De arbeidsmarkt voor sociaal werk, jeugdzorg en kinderopvang is krap. In nota bene alle drie de deelsectoren daalt sinds medio 2020 het aantal WW'ers en stijgt het aantal vacatures. Bovendien: het accent verschuift van 'hulpverlening' naar 'regievoering op veiligheid'.

"Hoewel er volgens Jeugdzorg Werkt voldoende mensen met een relevant diploma zijn, kunnen deze niet altijd direct aan het werk: er is sprake van een kwalitatieve mismatch. [...] Daarnaast verschuift het accent van 'hulpverlening' naar 'regievoering op veiligheid', wat andere vaardigheden van de kandidaat vraagt." (UWV, 2022 – bijlage 16, p.5)

De Ad Zorg & Veiligheid sluit bij uitstek aan op deze verschuiving, die getuigt van een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de opleiding.

7.1.10 Verkeningsrapport Sociaal in beweging

Het verkeningsrapport Sociaal in beweging van de verkeningscommissie Hogere Sociale Studies schetst een beeld van recente ontwikkelingen in het werkveld van sociaal professionals (Vereniging Hogescholen, 2022b – bijlage 5). Diverse ontwikkelingen zorgen voor toenemende druk op de onderlinge solidariteit in de samenleving. Dit schept een groeiende behoefte aan hoger opgeleide sociaal professionals. Er is momenteel echter een tekort aan arbeidskrachten in de sociale sector en er wordt een toenemend tekort verwacht volgens het prognosemodel van het Onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn. De verkeningscommissie adviseert nadrukkelijk om in te zetten op cross-overs met andere sectoren (waaronder veiligheid en gezondheid), op een horizontale en verticale uitbouw van de opleidingskolom en voor meer waardering voor Ad-opleidingen:

“5. Leid sociaal professionals op om over de grenzen van de eigen sector samen te werken.

- *Maak het voor sociaal professionals vanzelfsprekend om in interdisciplinaire teams te werken én met andere sectoren zoals cultuur, sport, veiligheid, onderwijs en gezondheid. [...]” (p.70)*

“6. Bouw de opleidingskolom horizontaal en verticaal verder uit en faciliteer de instroom, zij-instroom en doorstroom. Houd hierbij rekening met diversiteit en inclusie.

- *Waardeer de associate degrees verder en zorg voor passende taken en functies voor sociaal werkers met een AD. [...]” (p.70)*

7.2 Kwantitatief

7.2.1 Werkgeversenquête

Onderzoeksbureau Lexnova heeft een werkgeversenquête (kwantitatief arbeidsmarktonderzoek) uitgevoerd onder 148 werkgevers in Nederland. Zie bijlage 17 voor de rapportage en bijlage 18 voor bijlagenrapportage met daarin de vragenlijst. In deze rapportage en bijlagenrapportage zijn, naar aanleiding van de beoordeling van dossiernummer 2022/086 (CDHO, 2022 – bijlage 19, p.5), diverse controles en correcties doorgevoerd (zie bijlage 17, p.2).

Alle respondenten in de enquête zijn werkgevers, zijn actief op het gebied van zorg en/of veiligheid, en hebben allemaal een leidinggevende functie en/of zijn (mede)verantwoordelijk voor het aannemen en/of bijscholen van personeel. Doordat de namen van de organisaties waar werkgevers werkzaam zijn bekend waren, is een controle gedaan op dubbele organisaties (bijlage 18, par. 3.1). Het onderzoek heeft daarmee betrekking op afzonderlijke organisaties. **De werkgeversenquête (kwantitatief arbeidsmarktonderzoek) toont aan dat er landelijk behoefte is aan afgestudeerde Ad’ers Zorg & Veiligheid.**

In de enquête is het beroepsprofiel van de Ad Zorg & Veiligheid van Avans voorgelegd. Vervolgens is gevraagd wat werkgevers van dit profiel vinden. Uit de enquête blijkt dat drie kwart van de potentiële werkgevers de inhoud en opzet van de Ad Zorg & Veiligheid (zeer) aansprekend vindt (75%). De enquêteresultaten tonen een positief beeld wat betreft de arbeidsmarktbehoefte aan medewerkers met een afgeronde Ad Zorg & Veiligheid: ruim vier op de tien werkgevers (43%) is het (helemaal) eens met de stelling dat er in het werkveld behoefte is aan medewerkers die de Ad Zorg & Veiligheid hebben gevolgd.

Vervolgens zijn de werkgevers gevraagd naar hun behoefte om binnen nu (d.d. 2022) en twee jaar nieuwe medewerkers met een afgeronde Ad Zorg & Veiligheid van Avans Hogeschool in loondienst aan te nemen op hun eigen vestigingslocatie en/of op andere vestigingslocaties van hun organisatie. In totaal komt de behoefte van de 148 ondervraagde werkgevers aan nieuwe medewerkers in loondienst met een afgeronde Ad Zorg & Veiligheid op de eigen en andere vestigingslocaties uit op **minimaal 108 tot maximaal 258 nieuwe medewerkers in de komende twee jaar** (d.d. 2022). We benadrukken dat deze behoefte uitsluitend afkomstig is van werkgevers die bij aanvang ook hun organisatiernaam hebben opgegeven.

Lexnova heeft in de landelijke werkgeversenquête naar de Ad Zorg & Veiligheid een nadere afbakening gemaakt tot de regio’s Zuid- en Midden-Nederland (Lexnova, 2022a – bijlage 17, pp.24-25). Kijkend naar de behoefte van werkgevers in deze regio’s dan resulteert opgeteld een totale behoefte aan nieuwe medewerkers in loondienst met een afgeronde Ad Zorg & Veiligheid op de eigen en andere vestigingslocaties binnen het verzorgingsgebied van Avans Hogeschool van **minimaal 76 tot maximaal 178**

nieuwe medewerkers in de komende twee jaar (d.d. 2022). We benadrukken dat deze behoefte uitsluitend afkomstig is van werkgevers die bij aanvang ook hun organisatiename hebben opgegeven.

Aan de werkgevers met behoefte is gevraagd welke functies, rollen en/of taken zij voor deze medewerkers voorzien voor de afgestudeerde van de Ad Zorg & Veiligheid. De antwoorden zijn divers (Lexnova, 2022b – bijlage 18, pp.44-45). Expliciet genoemde functies reiken van jeugdwerker, contactpersoon veiligheid en preventie, woonbegeleider, en medewerker zorg en overlast, tot de functies gebiedsregisseur, procesregisseur en gebiedscoördinator. Met name de laatstgenoemde functies corresponderen met de eerder genoemde en recent vaker verschijnende vacaturetitels (par. 7.2.1).

7.2.2 Intentieverklaringen

Avans Hogeschool heeft tijdens de opleidingsontwikkelingen in september 2022 diverse potentiële werkgevers geraadpleegd. Deze werkgevers zijn tevens gevraagd of zij een intentieverklaring wilden tekenen. Met die vraag is een beroepsprofiel en een digitaal invulformulier meegestuurd. Zes werkgevers hebben de verklaring ingevuld retour gezonden. Uit deze inzendingen blijkt een behoefte aan 8-9 professionals van de voorgenomen opleiding in twee jaar tijd. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ingezonden intentieverklaringen, de inzendingen zijn als bijlagen opgenomen (bijlagen 20A-F). De inzendingen zijn vergeleken met de respondenten van het kwantitatieve arbeidsmarktonderzoek van Lexnova (bijlage 18, par. 3.1). Er zijn geen dubbelingen gevonden.

Tabel 2 - Overzicht intentieverklaringen potentiële werkgevers van afgestudeerden Ad Zorg & Veiligheid (Avans, 2022a-f – bijlage 20A-F)

Instelling	Naam	Rol	Behoefte komende 2 jaar
ZVH Brabant Zuidoost		Directeur/ ketenmanager	1-2 medewerkers
Vijfheerenlanden		Beleidsadviseur OOV	2 medewerkers
Foss & Partners BV		Directeur/ ketenmanager	2 medewerkers
Stichting Reindert		Voorzitter	-
Kommak		Zorgmanager	3 medewerkers
HALT		Directeur/ bestuurder	-

Avans Hogeschool heeft in 2024 opnieuw potentiële werkgevers geraadpleegd. Dit vond plaats tijdens een werkveldbijeenkomst in maart. Tijdens deze bijeenkomst is aan werkgevers het beroepsprofiel van Ad Zorg & Veiligheid voorgelegd. Vervolgens is schriftelijk de mening over dit profiel gepeild, evenals de behoefte aan nieuwe medewerkers in loondienst met een afgeronde Ad Zorg & Veiligheid in de komende twee jaar (Avans, 2024d – bijlage 21).

De werkgevers zijn bij aanvang gevraagd om te bevestigen dat zij (mede) verantwoordelijk zijn voor het aannemen en/of bijscholen van medewerkers, en dat zij het beroepsprofiel van de Ad Zorg & Veiligheid hebben gelezen. Alle werkgevers geven in de vragenlijst aan dat dit beroepsprofiel hen (zeer) aanspreekt. De meesten geven bovendien aan behoefte te hebben aan nieuwe medewerkers in loondienst met een afgeronde Ad Zorg & Veiligheid in de komende twee jaar. De werkgevers konden met een bereik aangeven hoe groot deze behoefte is (tabel 4). Opgeteld resulteert een behoefte aan 54-105 nieuwe medewerkers in loondienst met een afgeronde Ad Zorg & Veiligheid in de komende twee jaar.

Tabel 3 - Overzicht intentieverklaringen potentiële werkgevers van afgestudeerden Ad Zorg & Veiligheid (Avans, 2024d – bijlage 21)

Instelling	Naam	Rol	Behoefte komende 2 jaar
PI Grave		Afdelingshoofd	21-30 nieuwe medewerkers
PI Vught		Opleidingsfunctionaris	11-20 nieuwe medewerkers
FPC De Pompestichting, LFPZ Zeeland		Zorgmanager Sociotherapeut	11-20 nieuwe medewerkers
Detentiecentrum Rotterdam		Adviseur bedrijfsvoering	6-10 nieuwe medewerkers
COA (Grave regulier)		Adjunct-manager	1-5 nieuwe medewerkers
Stichting Buurtbemiddeling 073 (Den Bosch)		Directeur	1-5 nieuwe medewerkers
Reclassering Nederland (Regio Brabant)		Adviseur Leren en Ontwikkelen	1-5 nieuwe medewerkers
Humanitas Homerun (Pappendrecht)		Trajectcoördinator Trajectbegeleider	1-5 nieuwe medewerkers
Fivoor		Specialist Leren en Ontwikkelen	(N.t.b.)
Verdihuis (Oss)		Senior persoonlijk begeleider	1-5 nieuwe medewerkers

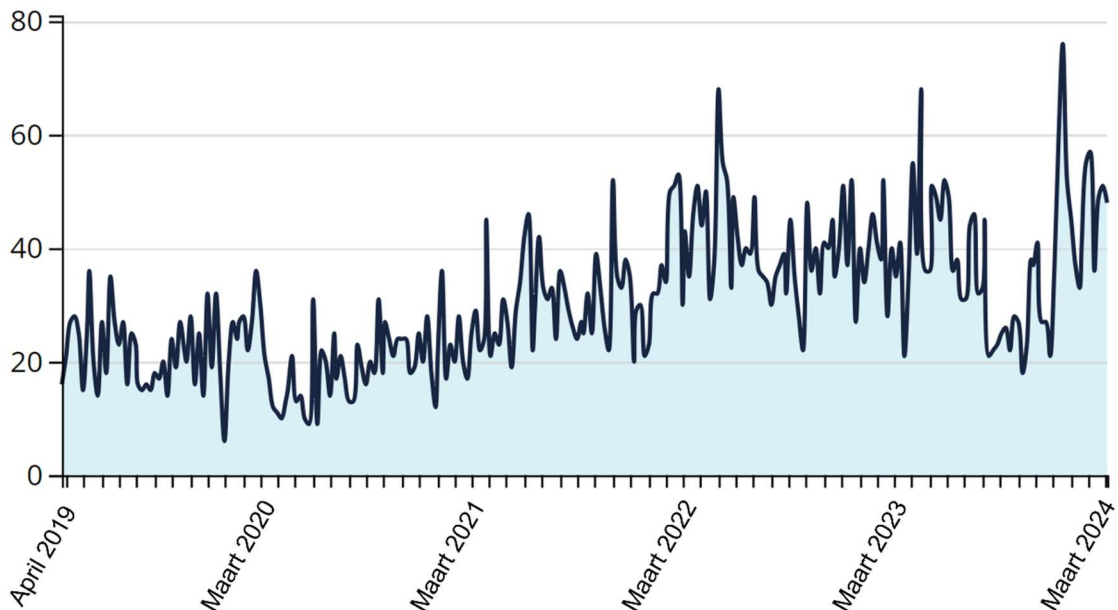
7.2.3 Vacatureanalyse

Lexnova heeft een landelijke vacatureanalyse uitgevoerd (bijlage 22). Doel was het in kaart brengen van de ontwikkeling in de vacatures waarvoor afgestudeerden van de Ad Zorg & Veiligheid in aanmerking komen. Voor deze analyse is gebruikgemaakt van vacaturedata van de tool Jobfeed van Textkernel, daterend van 14 maart 2024 en teruggaand tot vijf jaar geleden. In deze vacaturedata is zo scherp en nauwkeurig mogelijk gefilterd op criteria die aansluiten bij de Ad Zorg & Veiligheid, om relevante vacatures in beeld te krijgen. De methode is identiek aan de eerder gehanteerde en als valide beoordeelde methode (CDHO, 2022 – bijlage 19, pp.5-6), alleen zijn ditmaal, naar aanleiding van de toenmalige beoordeling, vacatures van intermediairs uitgesloten en enkel vacatureplaatsingen meegenomen van directe werkgevers (ter voorkoming van dubbelingen). Voor een uitgebreide beschrijving van de data-bron en de methode zie bijlage 22, par. 1.3.

Op basis van deze selectie zijn vervolgens de landelijk geplaatste vacatures in vijf jaar voorafgaand aan de peildatum (14 maart 2024) geanalyseerd: de gevraagde beroepen, het gevraagde opleidingsniveau, de sectoren, het gevraagde vaardigheden, de contracttypen en dienstverbanden. Om een nader (kwalitatief) beeld te geven is tevens een set vacatureteksten bijgevoegd (bijlage 22, p.30 e.v.).

Landelijk zijn er in de vijf jaar voorafgaand aan de peildatum 7.964 relevante vacatures geplaatst. Het aantal vacatures per plaatsingsweek is met de jaren gestaag gestegen. Figuur 1 toont het aantal nieuwe vacatures per plaatsingsweek. We zien een stijgende tendens in het aantal vacatureplaatsingen per week. Zo werd in januari 2024 een nieuw hoogtepunt behaald. In de zestien weken voorafgaand aan de peildatum (14 maart 2024) zijn in totaal 736 vacatures geplaatst. Het betreft **gemiddeld 46 relevante vacatureplaatsingen per week voor professionals met het profiel de Ad Zorg & Veiligheid**. Een nadere blik op de eigenschappen van deze vacatures geeft blijk van een goede aansluiting op het opleidingsprofiel, het niveau en de uitstroomprofielen van Ad Zorg & Veiligheid (bijlage 22, h.2 en par. 4.1).

Figuur 1 - Landelijke ontwikkeling relevante vacatureplaatsingen in de vijf jaar voorafgaand aan de peildatum (bron: Jobfeed, peildatum 14-03-2024)

In provincie Noord-Brabant (waar de opleiding gesitueerd is) zijn in de vijf jaar voorafgaand aan de peildatum 922 relevante vacatures geplaatst. Ook regionaal is het aantal vacatures per plaatsingsweek met de jaren gestaag gestegen. De provincie Noord-Brabant behoort met 105 relevante vacatureplaatsingen in de zestien weken voorafgaand aan de peildatum (14 maart 2024) tot de top 3 van de provincies. Het betreft **gemiddeld 7 relevante regionale vacatureplaatsingen per week voor professionals met het profiel de Ad Zorg & Veiligheid**. Een nadere blik op de eigenschappen van deze vacatures geeft blijk van een goede aansluiting op het opleidingsprofiel, het niveau en de uitstroomprofielen van Ad Zorg & Veiligheid (bijlage 22, h.3 en par. 4.2).

7.2.4 Arbeidsmarktbronnen

Diverse arbeidsmarktbronnen bieden informatie en prognoses die de landelijke en regionale arbeidsmarktbehoefte aan de Ad Zorg & Veiligheid nader aantonen.

ROA AIS – Prognoses tot 2028

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt maakt periodiek arbeidsmarktprognoses voor beroepsgroepen en opleidingstypes (ROA AIS).⁶ Deze geven echter slechts een zeer beperkt zicht op de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad Zorg & Veiligheid. De arbeidsmarktprognoses voor de beroepsgroepen, ten eerste, volgen een traditionele domeinindeling en houden geen rekening met de instroom van schoolverlaters. De arbeidsmarktprognoses voor de opleidingstypen, ten tweede, houden weliswaar rekening met de instroom van schoolverlaters, maar volgen eveneens een traditionele domeinindeling. Zorg en veiligheid is daarentegen wezenlijk domeinoverstijgend; een werkveld dat zich toenemend vormt en verzelfstandigt (Zorg&Sociaalweb, 2023 – bijlage 7, p.2). Deze discrepantie blijkt ook uit de opleidingen, die ROA onder de opleidingstypes schaaft: onder ieder opleidingstype met enige relevantie voor de Ad Zorg & Veiligheid vallen overwegend opleidingen die geen verwantschap hebben met de Ad Zorg & Veiligheid.

Om die reden kan geen van de opleidingstypes in ROA-AIS als volledig relevant worden beschouwd, maar hooguit als deels relevant. Het enige opleidingstype, dat als deels relevant kan worden beschouwd, is het opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk. Dit is het enige opleidingstype waartoe ROA zowel CROHO's van deels verwante Ad-opleidingen met een zorgcomponent classificeert⁷, als ook CROHO's van opleidingen die mogelijk een veiligheidscomponent hebben (inrichtingswerk). Zodoende is het opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk het enige opleidingstype dat het *snijvlak* waarop de Ad Zorg & Veiligheid opereert benadert. Voor dit opleidingstype wordt tot 2028 een substantieel aantal baanopeningen verwacht en *grote* knelpunten in de personeelsvoorziening.

Tabel 4 - Arbeidsmarktprognoses deels relevante opleidingstypes tot 2028 (ROA, geraadpleegd feb. 2024)

Opleidingstype	Verwachte baanopeningen	ITKP ⁸ (typering)
B sociaal pedagogisch werk	10000	0.93 (groot)

ROA biedt op regionaal niveau helaas geen gegevens per opleidingstype (in tegenstelling tot landelijk). Om die reden kijken we uit naar de indeling van relevante opleidingssectoren. We hanteren hier de indeling van ROA, welke het opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk schaaft onder de opleidingssector bachelor gezondheidszorg en welzijn. Voor deze opleidingssector typeert ROA in drie van de vier Brabantse arbeidsmarktregio's (waar de Ad Zorg & Veiligheid gesitueerd is) de toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2028 als *redelijk*.⁹

UWV – Spanningsindicator

De spanningsindicator van het UWV biedt informatie over de verhouding tussen vraag en aanbod in beroepsgroepen.¹⁰ Zo betekent een spanningswaarde van 2 dat er 2 keer zoveel openstaande vacatures zijn als kortdurend werkzoekenden. Tabel 6 toont de meest recente spanningsindicatoren voor de beroepsgroepen met *enige* relevantie. In al deze beroepsgroepen is sprake van krapte, die bovendien veelal boven het landelijke gemiddelde ligt.

Tabel 5 - Spanningsindicatoren relevante beroepsgroepen, kwartaal 3-2023 (UWV, geraadpleegd feb. 2024)

Beroepsgroep	Noordoost-Brabant	Nederland
Maatschappelijk werkers	1,51 (krap)	2,58 (krap)
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	3,83 (krap)	3,63 (krap)
Beveiligingspersoneel	7,00 (zeer krap)	4,55 (zeer krap)

⁶ ROA (2024). [AIS tot 2028](#).

⁷ ROA classificeert tot het opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk onder andere de deels verwante, onbekostigde Ad Welzijn en Zorg voor Ouderen (zie ook par. 8).

⁸ ITKP: Indicator Toekomstige Knelpunten Personeelsvoorziening

⁹ Midden-Brabant: redelijk (ITA 1.02); Noordoost-Brabant: matig (ITA 1.09); West-Brabant: redelijk (ITA 1.03); Zuidoost-Brabant: redelijk (ITA 1.03). [AIS tot 2028](#)

¹⁰ UWV (2024). [Spanningsindicator](#).

8 Analyse bestaand aanbod en inschatting verwante instroom

Het landelijke opleidingsaanbod is geanalyseerd op verwantschap met de Ad Zorg & Veiligheid. Hierbij zijn de vier verwantschapscriteria gehanteerd.¹¹ Het landelijke opleidingsaanbod biedt momenteel geen Ad-opleiding die volgens deze criteria verwant is aan de Ad Zorg & Veiligheid:

- 1) Er is momenteel geen Ad-opleiding die inhoudelijk sterk overeenkomt. De Ad Zorg & Veiligheid is, in tegenstelling tot bestaande Ad-opleidingen, geënt op de *combinatie* van zorg en veiligheid en behandelt deze in samenhang. Anders dan bestaande Ad-opleidingen wordt de student toegerust met het instrumentarium om veiligheidsrisico's te signaleren, preventief te handelen, te de-escaleren, maar waar nodig ook in te grijpen en grenzen te stellen.
- 2) De Ad Zorg & Veiligheid richt zich dan ook op functies en rollen in organisaties, waar bestaande Ad-opleidingen niet alleen niet specifiek voor opleiden, maar waar afgestudeerden ook niet voor in aanmerking komen. De afgestudeerde moet zich kunnen begeven op het *snijvlak* van veiligheid en zorg. Niet alleen bij gemeenten en wooncorporaties, maar ook in het gevangeniswezen en bij zorg- en veiligheidshuizen.
- 3) Er zijn dan ook geen inhoudelijk overeenkomende en tot dezelfde beroepen opleidende Ad-opleidingen die toegankelijk zijn voor min of meer dezelfde instroomdoelgroep.
- 4) Laat staan in dezelfde opleidingsvorm.

Het landelijke opleidingsaanbod biedt momenteel enkel Ad-opleidingen die *deels* verwant zijn aan de Ad Zorg & Veiligheid. Het betreft de bekostigde Ad's Sociaal Werk, Social Work, Health & Social Work, Sociaal Werk in de Zorg en Service, Welzijn en Zorg; en de onbekostigde Ad's Welzijn en Zorg voor Ouderen, Sociaal Werk in de Zorg en Security Management. Bijlage 23 (Avans, 2024e) licht per deels verwante opleiding de verschillen toe met de Ad Zorg & Veiligheid, die maken dat deze opleidingen hooguit *deels* verwant zijn. Ook behandelt deze bijlage de instroom in deze opleidingen, op basis van gegevens van DUO (DUO, 2024b – bijlage 24). Ten slotte zijn er (op het moment van schrijven) ook geen opleidingen aangekondigd, die als verwant kunnen worden aangemerkt.

Concluderend biedt het bestaande landelijke en regionale opleidingsaanbod voldoende ruimte voor de Ad Zorg & Veiligheid van Avans Hogeschool:

- Het landelijke opleidingsaanbod biedt momenteel geen Ad-opleiding die volgens de geldige criteria verwant is aan de Ad Zorg & Veiligheid. Van de deels verwante opleidingen vallen slechts enkele binnen de primair relevante regio. Deze opleidingen hebben echter een andere inhoudelijke focus en/of leiden niet tot dezelfde beroepen opleiden.
- De deels verwante Ad-opleidingen (voltijd, deeltijd en duaal) kennen landelijk voldoende instroom, welke bovendien groeit: landelijk is de instroom van studenten aan deze opleidingen toegenomen van 813 in 2019 tot 1.819 in 2023. Dit geeft blijk van een groeiende behoefte onder studenten aan dit opleidingstype. Ingeschat wordt dan ook dat de instroom in dit opleidingstype aanhoudt en groeit.
- Tot slot benadrukken we dat de Ad Zorg & Veiligheid reeds heeft bewezen een gat in het opleidingsaanbod te vervullen.

9 Noodzaak tot start nieuwe opleiding

De noodzaak van een eigenstandige Ad Zorg & Veiligheid van Avans Hogeschool is reeds aangetoond. Enerzijds door het behalen van de eerste MDT aanvraag in 2022 (dossier 2022/086). Door een ommissie in de omzetting van het positieve macrodoelmatigheidsbesluit naar een croho-aanvraag bij DUO is per abuis de opleiding reeds aan studenten aangeboden als eigenstandige Ad. Anderzijds door instroom: de voltijdopleiding had in 2023 een instroom van 103 studenten. Dit zijn uitzonderlijk hoge instroomaantallen voor een nieuwe Ad.

¹¹ "Verwante opleidingen (1) komen inhoudelijk sterk overeen, (2) leiden op tot min of meer dezelfde beroepen, (3) zijn toegankelijk voor min of meer dezelfde instroomdoelgroep en (4) worden in dezelfde opleidingsvorm aangeboden." (Handreiking macrodoelmatigheidsdossier voor instellingen)

Hoewel de noodzaak van de Ad Zorg & Veiligheid evident is, resumeren we aansluitend (volledigheids-halve) de verhouding van de Ad Zorg & Veiligheid tot het bestaande voltijds- en duale Ad-aanbod van Avans Hogeschool.

Aanbod voltijd Ad-opleidingen Avans Den Bosch

De Ad Zorg & Veiligheid past bij twee studentinteressegebieden, namelijk 'gezondheid' en 'gedrag en maatschappij'. In deze interessegebieden bevinden zich de Ad's Health & Social Work en Human Resource Management. Tabel 7 resumeert waar de opleidingen over gaan en waar ze voor opleiden.

Tabel 6 - Verhouding Ad Zorg & Veiligheid tot Ad's HSW en HRM

Ad	Opleidingsinhoud	Beroepsprofiel	Domein
Health & Social Work	Opleiding richt zich op snijvlak gezondheid, welzijn en techniek	Gezondheidsbevorderaar en preventief gezondheidswerker	Welzijn
Human Resource Management	Opleiding richt zich op de wereld van mens en werk.	HR-professional Arbeidsmarktprofessional	Arbeid

De Ad Zorg & Veiligheid student leidt studenten op om te werken met mensen met complexe problematiek op het snijvlak van zorg en veiligheid. Studenten bieden zorg en kunnen hierbij tegelijkertijd de veiligheid borgen door te signaleren, preventief te handelen en in te grijpen. De in de tabel genoemde opleidingen leiden op voor de domeinen welzijn en arbeid en niet voor het zorg- of veiligheidsdomein. De gewenste vernieuwing kan niet binnen het bestaande aanbod worden vormgegeven doordat de Ad Zorg & Veiligheid te verschillend is van het bestaande aanbod.

Daarnaast zijn naar de eindtermen van de Ad HSW vergeleken met de Ad Zorg & Veiligheid. Hieruit blijkt dat met name de context erg verschillend is. De eindtermen van de Ad HSW zijn gericht op de context van gezondheid en welzijn van een individu. De eindtermen van de Ad Zorg & Veiligheid niet gericht zijn op gezondheid, maar op zorg en veiligheid waarbij ook uitdrukkelijk de omgeving wordt betrokken. Waar binnen de Ad HSW ook veel ruimte is voor technologische innovaties (in de gezondheidszorg), besteedt de Ad Zorg & Veiligheid veel aandacht aan de inzet van juridische instrumenten om de veiligheid te borgen.

Het werkveld geeft aan dat de Ad (H)SW-professional bepaalde kennis en vaardigheden mist voor de beroepen waarvoor de Ad Zorg & Veiligheid opleidt.

Aanbod duale Ad-opleidingen Avans Den Bosch

Avans heeft nog geen aanbod van duale Ad opleidingen in de studentinteressegebieden, 'gezondheid' en 'gedrag en maatschappij'.

10 Aansluiting instellingsprofiel

Avans Hogeschool is een grote instelling voor hoger onderwijs in Noord-Brabant, met bijna 34.000 studenten en ruim 3.800 medewerkers. Er zijn 11 academies die 37 Bachelor opleidingen verzorgen in voltijd, deeltijd en dual, in vrijwel alle sectoren van de maatschappij. Daarnaast biedt Avans Hogeschool 15 Associate degree opleidingen, 4 Masteropleidingen, 1 Professional Doctorate (PD) en diverse honours- en schakeltrajecten aan. Avans Hogeschool is sterk verankerd in de provincie Noord-Brabant en biedt onderwijs aan in Breda, Den Bosch, Roosendaal en Tilburg.

Avans Hogeschool heeft de ambitie om wendbare en veerkrachtige professionals op te leiden die het verschil maken in en voor een duurzame samenleving (Avans, 2020 – bijlage 25). Met ons opleidingsportfolio en onderzoek vormen we een belangrijke partner in de regio.

Naast het aanbod van Ad-opleidingen en bacheloropleidingen wil Avans Hogeschool ook inzetten op meer Masters. Avans Hogeschool wil een evenwichtig en gevarieerd opleidingsportfolio opbouwen, aansluitend bij actuele maatschappelijke vraagstukken en met haar Ad's de aansluiting met en de doorstroom vanuit het mbo faciliteren.

Avans Hogeschool heeft vier Centres of Expertise die de vier zwaartepunten op onderzoek en onderwijs van Avans vertegenwoordigen en tevens de profilering voor de toekomst zullen vertegenwoordigen, te weten:

- Brede Welvaart en nieuw ondernemerschap
- **Gezondheid, Zorg & Welzijn**
- **Veilige en Veerkrachtige Omgeving**
- Energie en Materiaaltransitie

De Ad-opleiding Zorg en Veiligheid bevindt zich op het snijvlak van de thema's 'Veilige en Veerkrachtige Omgeving', en 'Gezondheid, Zorg & Welzijn'. Het overbruggen van verschillende werkvelden waar Avans in de praktijk mee samenwerkt, en het doorbreken van schotten en werken aan interdisciplinairiteit zijn belangrijke aandachtspunten van Avans bij het realiseren van haar ambitie. Avans is zeer sterk gepositioneerd in het werkveld op het vlak van Zorg & Veiligheid en uit onderzoek is gebleken dat er een enorm potentieel is in dit werkveld richting onderzoeklijnen, maar ook een behoefte is aan extra arbeidsplaatsen. We leren onze studenten dat verschillende disciplines en perspectieven relevant zijn voor het kunnen oplossen van maatschappelijke vraagstukken uit deze hoek. We schenken daarom veel aandacht aan interdisciplinair samenwerken in ons onderwijs. Om die reden wordt er ook een aanvraag ingediend bij het CDHO voor het opstarten van een masteropleiding op het vlak Zorg & Veiligheid. Daarmee probeert Avans Hogeschool in de hele waaier van onderwijs en in verbinding met onderzoek het thema Zorg & Veiligheid op de kaart te zetten.

11 RIO- en ISCED-indeling

RIO-indeling: sectoroverstijgend. Zoals reeds aangegeven doen de traditionele sectoren en domeinen (zoals Economie en Gedrag en maatschappij) geen recht aan het overstijgende karakter van de Ad Zorg & Veiligheid. Daarnaast is dit ook besproken met andere partners in het landelijk overleg om zo te komen tot een gemeenschappelijk landelijk opleidingsprofiel.

12 Afstemming

Avans Hogeschool biedt de voltijd Ad Zorg & Veiligheid sinds 2023 met succes en in goede relatie met andere onderwijsinstellingen aan. Verder is de opleiding bekend onder partners in het landelijke overleg waarin, zoals aangegeven, samen wordt toegewerkt naar een gemeenschappelijk landelijk opleidingsprofiel. Praktisch is de aangevraagde Ad Zorg & Veiligheid dus reeds afgestemd. Voor deze aanvraag heeft echter, volledigheidshalve, opnieuw afstemming plaatsgevonden in de vorm van gesprekken met vertegenwoordigers van relevante onderwijsinstellingen (tabel 8). De instellingen voorzien een goede samenwerking bij en/of geen problemen met het aanbieden van de Ad Zorg & Veiligheid aan Avans Hogeschool Den Bosch. Bijlage 26 (Avans, 2024f) bevat een samenvatting per instelling.

Tabel 7 - Overzicht afstemming onderwijsinstellingen

Instelling	Datum
Fontys Hogescholen	1 februari 2024
Hogeschool Leiden	28 februari 2024
Hogeschool Utrecht	7 maart 2024
Hogeschool Rotterdam	7 maart 2024

Bijlagenoverzicht

- Bijlage 01 - Avans (2024a) Beroepsprofiel Ad Zorg & Veiligheid
- Bijlage 02 - Avans (2024b) Instroomcijfers 2023-2024
- Bijlage 03 - DUO (2024a) Studentenprognoses mbo totaalbestand 2019-2038
- Bijlage 04 - Vereniging Hogescholen (2022a) Focus op professie
- Bijlage 05 - Vereniging Hogescholen (2022b) Sociaal in beweging
- Bijlage 06 - Avans (2024c) Lectoreninterview
- Bijlage 07 - Zorg&Sociaalweb (2023) Zorg en veiligheid - de kracht van de combinatie
- Bijlage 08 - Tweede Kamer der Staten-Generaal (2023a) 24587 nr. 926
- Bijlage 09 - WijkWijzer (2023) Onderzoeksagenda Leefbaarheid en Veiligheid
- Bijlage 10 - Landelijke Stuurgroep Zorg en Veiligheid (2021) Perspectief 2025
- Bijlage 11 - VRO (2022) Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid
- Bijlage 12 - Tweede Kamer der Staten-Generaal (2023b) 30995 nr. 102
- Bijlage 13 - Strategisch Beraad Ondernijning (2021) Preventie met Gezag
- Bijlage 14 - JenV (2023) Bijlage Toelichting keuze gemeenten Preventie met gezag

- Bijlage 15 - Gemeente 's-Hertogenbosch (2022) IVP 2023-2026
- Bijlage 16 - UWV (2022) Sociaal werk, Jeugdzorg en Kinderopvang in beeld
- Bijlage 17 - Lexnova (2022a) Rapportage arbeidsmarktanalyse Ad Z&V
- Bijlage 18 - Lexnova (2022b) Bijlagenrapportage arbeidsmarktanalyse Ad Z&V
- Bijlage 19 - CDHO (2022) Dossier 2022-086
- Bijlage 20A - Avans (2022a) Intentieverklaring ZVH Brabant Zuidoost
- Bijlage 20B - Avans (2022b) Intentieverklaring Vijfheerenlanden
- Bijlage 20C - Avans (2022c) Intentieverklaring Foss & Partners
- Bijlage 20D - Avans (2022d) Intentieverklaring Stichting Reindert
- Bijlage 20E - Avans (2022e) Intentieverklaring Kommak
- Bijlage 20F - Avans (2022f) Intentieverklaring Halt
- Bijlage 21 - Avans (2024d) Intentieverklaringen werkgevers
- Bijlage 22 - Lexnova (2024) Rapportage vacatureanalyse Ad Zorg & Veiligheid
- Bijlage 23 - Avans (2024e) Deels verwant aanbod
- Bijlage 24 - DUO (2024b) Voorlopige aantallen - Inschrijvingen eerstejaars hbo
- Bijlage 25 - Avans (2020) Avans Ambitie 2025
- Bijlage 26 - Avans (2024f) Afstemming